

(από την Αγνή Στρουμπούλη, Αφηγήτρια Παραμυθιών)

Φαίνεται πως η Αφήγηση είναι μια αρχέγονη, πρωταρχική ανάγκη του ανθρώπου.

«Ο έναρθρος λόγος του ανθρώπου...το ρήμα, του επιτρέπει ν' αντιπαρατίθεται στο στοιχείο... Η πρώτη γλώσσα, η πιο αρχαϊκή, γεννήθηκε από αντίσταση στην έρημο - από αντίσταση σε όλες τις ερήμους, όπως κι αν ορίζονται – και γεννήθηκε ως αρχέγονο έργο διάσωσης και σωτηρίας. Λειτουργία αρχέγονης μαγείας, φυλαχτό, είδος ιερού μυστηρίου...» επισημαίνει ο Σαλάχ Στετιέ.

Κι όπως αναφέρει ο Κωνσταντίνος Τσάτσος: *«Ο Μύθος...αποτελεί μια βασική στάση της ανθρώπινης συνείδησης η οποία τον γεννά για την πλήρωση και την ολοκλήρωσή της...»* και πάρα κάτω

«...Η μυθολογούσα συνείδηση – πρεσβύτερη από τη συνείδηση που λειτουργεί κατά λόγον – υπήρξε κυρίαρχη, πριν εκτοπισθεί εν μέρει από τη διάνοια, από την επιστήμη...»

Ο γραπτός λόγος – ό,τι διασώζεται – μας μαρτυρά για τους Παραμυθάδες προγόνους μας, ξέρουμε δε ότι προηγήθηκαν αιώνες προφορικής μετάδοσης των ιστοριών (έπεα πτερόεντα), προτού αυτές γίνουν κείμενα.

Όπως έκανε ο προπάππος Όμηρος ο οποίος στα έπη του συνθέτει λαϊκές αφηγήσεις που ήταν διαδεδομένες στον τότε κόσμο και συνέχισαν να μεταδίδονται από στόμα σε στόμα, παράλληλα με τα γραπτά κείμενα, που κι αυτά απαγγέλλονταν.

Κατά καιρούς έχουν οριοθετηθεί οι μύθοι σε σχέση με τα παραμύθια μα αν βουτήξεις στο σώμα της Αφήγησης σαν διψασμένο παιδί και όχι σαν μελετητές, θα δεις ότι πρόκειται για συνέχεια του παραμυθιακού λόγου που πηγάζει από τις ίδιες εσωτερικές πηγές και ανταποκρίνεται πάντα στις ίδιες ανάγκες.

« ...με τους μύθους και τα παραμύθια ο άνθρωπος δίνει διέξοδο στους πόθους, ξεπερνά τους φόβους που τον τυραννούν...» Κ. Τσάτσος. *«... Αναμφισβήτητα, οι μύθοι και οι θρύλοι μας αποκαλύπτουν τους έμμονους πόθους της ανθρώπινης καρδιάς...»*

Gaston Bachelard.

Και τα νεοελληνικά παραμύθια, αρχίζουν να καταγράφονται στις αρχές του 19ου αι., έρχονται όμως, ως προφορική παράδοση, από πολύ πολύ παλαιότερα.

Λέγεται ότι το Παραμύθι είναι: «Η φωνή του ανθρώπου μέσα στους αιώνες».

Οπότε η Μύρτις άκουγε παραμύθια.

Οπωσδήποτε θα γέλασε με τα παθήματα της αλεπούς ή άλλων ζώων από τους μύθους του Αισώπου, θα θαύμασε τον Οδυσσέα κι ίσως έκανε πρότυπό της την Πηνελόπη, θ' αναρωτήθηκε για τη δημιουργία των ανθρώπων και κάποιος γέρος θα της είπε ιστορίες από τον Ησίοδο• και τη Μυθολογία, ε, τη λέγανε και μεταξύ τους, τα μεγαλύτερα παιδιά στα μικρότερα...

Μα οπωσδήποτε, κάποιο δειλινό κι ενώ ο Υμηττός έπαιρνε αυτό το χαρακτηριστικό ιώδες χρώμα, άκουσε για πολλοστή φορά το παραμύθι του Έρωτα και της Ψυχής.

Ο Γεώργιος Μέγας, 25 αιώνες αργότερα, καταγράφει αρκετές παραλλαγές αυτού του παραμυθιού, που ήταν διαδεδομένο σ' όλον τον αρχαίο ελληνικό κόσμο (Μ. Κοπιδάκης). Ε, λοιπόν, ανακαλύπτω συνεχώς ολόκληρα αποσπάσματα ή σπαράγματα αυτής της παμπάλαιας αφήγησης σε πολλαπλάσια νεοελληνικά παραμύθια. Υπάρχει άλλωστε βαθύτερο μυστήριο στη ζωή μας από τον Έρωτα και την Ψυχή;

Πηγές

- *Ελληνική Μυθολογία* τομ. 1, Εκδοτική Αθηνών.
- *Η ανακάλυψη της Μυθολογίας*, Marcel Detienne, μτφ. Μαίρη Γιόση, εκδ. Σμίλη
- *Ο Συμβολισμός στην Ελληνική Μυθολογία*, Paul Diel, εκδ. Χατζηνικολή
- *Πλάτων Μύθοι*, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Η. Σ. Σπυρόπουλος, εκδ. Ζήτρος
- *Αισώπειοι Μύθοι*, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Θ. Γ. Μαυρόπουλος, εκδ. Ζήτρος
- Περιοδικό *Courrier*, Unesco, Οκτώβριος 1985